

**Przewodniczący
Klubu Parlamentarnego
Prawo i Sprawiedliwość**

prof. Ryszard Terlecki

**Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 4/6/8,
00-902 Warszawa**

Szanowny Panie Przewodniczący,

W imieniu pracowników Państwowej Inspekcji Pracy, wspierając starania podejmowane przez Głównego Inspektora Pracy, zwracamy się z apelem o skuteczne poparcie rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2017 w zakresie części budżetowej 12 - Państwowa Inspekcja Pracy, w brzmieniu zaproponowanym przez Głównego Inspektora Pracy, zaakceptowanym przez Radę Ochrony Pracy przy Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej i pozytywnie zaopiniowanym przez Komisję do Spraw Kontroli Państwowej - poprzez wniesienie w trakcie drugiego czytania w Sejmie odpowiedniej poprawki dla zniwelowania rekomendowanego przez Komisję Finansów Publicznych w druku sejmowym 1094 zmniejszenia budżetu Państwowej Inspekcji Pracy na 2017 r. o kwotę 15,147 mln zł.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zapoznając się corocznie ze sprawozdaniem z działalności PIP – wystawia naszej instytucji bardzo wysokie oceny, ale także systematycznie, corocznie zwiększa Państwowej Inspekcji Pracy zakres ustawowych obowiązków. Niestety, na realizację tych nowych zadań od wielu już lat nie są przyznawane inspekcji dodatkowe środki budżetowe. Aktualnie zakres obowiązków ustawowych inspekcji pracy w Polsce jest największy w skali całej Europy.

Podkreślić przy tym należy, że nasza instytucja jako jedyna w sferze budżetowej, dobrowolnie zrezygnowała z ostatnich (przed ustawowym „zamrożeniem” funduszu wynagrodzeń) powszechnych w „budżetówce” podwyżek – czego skutkiem jest niepokojące rozwarstwienie wynagrodzeń w PIP w stosunku do innych podległych Sejmowi organów kontroli. Grozi to odejściem pracowników o najwyższych kwalifikacjach, a także powoduje trudności w zatrudnianiu nowych, wysokokwalifikowanych osób.

Od kilku już lat kierownictwo Państwowej Inspekcji Pracy, a także pracownicy PIP reprezentowani przez organizacje społeczne występują do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej o chociażby częściowe finansowe zrekompensowanie nakładanych na inspekcję pracy dodatkowych obowiązków systematycznie nakładanych na PIP przez ustawodawcę.

Tylko w 2016 r. zakres działania Państwowej Inspekcji Pracy zwiększył się o następujące zadania:

1. Kontrolę spełniania przez wyroby przeznaczone do stosowania u pracodawców wymagań lub kontrola w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia, w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. poz. 542
2. Udzielanie porad w celu wspierania równego traktowania obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i państw członkowskich Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, którzy korzystają z prawa do swobodnego przepływu pracowników, oraz członków ich rodzin w zakresie:
 - ✓ dostępu do zatrudnienia,
 - ✓ warunków zatrudnienia i pracy, w szczególności w odniesieniu do wynagrodzenia, rozwiązania umowy, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz, w przypadku utraty pracy, powrotu do pracy lub ponownego zatrudnienia,
 - ✓ dostępu do przywilejów socjalnych i podatkowych,
 - ✓ zasad członkostwa w związkach zawodowych oraz korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego do przedstawicielstw pracowniczych, w tym organów związków zawodowych i rad pracowników,
 - ✓ dostępu do szkoleń,
 - ✓ dostępu do zasobów mieszkaniowych,
 - ✓ dostępu do kształcenia, nauki zawodu oraz szkolenia zawodowego dla dzieci pracowników,
 - ✓ pomocy udzielanej przez urzędy pracy;
3. Wykonywanie zadań określonych w ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług;
4. Kontrolę spełniania obowiązków, o których mowa w art. 23r ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.), w zakresie paliw ciekłych w ramach wykonywania kontroli.

Od 1.01.2017 r. inspektorzy pracy realizować będą kolejne, bardzo ważne i doniosłe społecznie zadanie tj. sprawowanie kontroli wypłacania wynagrodzenia w wysokości wynikającej z wysokości minimalnej stawki godzinowej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10.10.2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, a w perspektywie – regulować administracyjnie sferę nieuprawnionego zawierania umów cywilno-prawnych noszących cechy stosunku pracy.

Państwowa Inspekcja Pracy pełniąc tak ważną dla społeczeństwa misję przyznane jej środki budżetowe wydatkuje efektywnie i racjonalnie - co wielokrotnie potwierdzały m.in. różne gremia parlamentarne oraz Najwyższa Izba Kontroli.

Nie jesteśmy zbędną biurokratyczną instytucją, lecz wyspecjalizowanym organem kontroli, którego działalność oparta jest na terenowej pracy około 1600 inspektorów pracy, wspomaganych przez pracowników merytorycznych i pomocniczych. Zadania szczególnie organów PIP określone są w ponad czterdziestu ustawach kompetencyjnych. Inspektorzy

pracy pełnią funkcję oskarżycieli publicznych w zakresie około 80 przepisów wykroczeniowych. Codziennie wizytowanych jest około tysiąca polskich pracodawców. Codziennie obywatelom jest udzielanych bezpłatnie kilkadziesiąt tysięcy porad prawnych, co daje ich rocznie ponad 1.000.000. Codziennie inspektorzy badają setki skarg pracowniczych rozpatrując ich corocznie ponad 40.000. Egzekwują na rzecz pracowników wielomilionowe kwoty należnych im świadczeń ze stosunku pracy. Codziennie skutecznie interweniują w wielu sytuacjach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia pracowników i innych osób. Inspekcja prowadzi także wiele akcji społecznych, między innymi za pośrednictwem mediów edukuje społeczeństwo w dziedzinie prawa pracy oraz bezpiecznych zachowań w miejscu pracy.

Inspektorzy pracy przyczyniają się także do likwidacji w zarodku wielu konfliktów społecznych i działalność ta w znacznym stopniu odciąża organy porządku publicznego i wymiaru sprawiedliwości.

Większość obecnej kadry PIP stanowią ludzie młodzi, rozwijający się zawodowo, którzy pomimo pełnego zaangażowania w pracę i misję inspekcji mają trudności w utrzymaniu rodzin, a w wiele z tych osób nie jest w stanie zdecydować się na założenie rodziny. W obecnym stanie prawnym pracownik Państwowej Inspekcji Pracy co do zasady nie ma możliwości podjęcia dodatkowej pracy, umożliwiającej mu chociażby spłacenie kredytów i godne przeżycie.

Z samego brzmienia ustawy o PIP wynika, że odpowiednie, a może i godne wynagradzanie pracownika PIP jest zobowiązaniem Państwa, związana jest z tym również profilaktyka antykorupcyjna, której wyrazem jest godziwe wynagradzanie urzędnika podejmującego decyzje w ważnych dla obywateli sprawach.

Skuteczna działalność Państwowej Inspekcji Pracy możliwa jest wyłącznie dzięki zapewnieniu przez budżet państwa odpowiednich środków na jej funkcjonowanie.

Nie jesteśmy instytucją generującą wyłącznie koszty. Wręcz przeciwnie. Z największym przekonaniem stwierdzić można, że wydatki na funkcjonowanie Państwowej Inspekcji Pracy są nieporównanie mniejsze niż koszty jakie ponosiłoby Państwo, gdyby nadzór nad przestrzeganiem przepisów prawa pracy w tym przepisów bhp - nie był sprawowany należycie. Wspomnieć należy chociażby o ogromnych kosztach wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypłaty rent, odszkodowań, innych świadczeń związanych z niezdolnością do pracy, i o innych, trudnych do oszacowania kosztach społecznych.

Już w międzywojennym dwudziestoleciu ówczesny Główny Inspektor Pracy (pełnił swoją funkcję w latach 1920-1939) Marian Klott de Heidenfeldt, jakże trafnie napisał: [...] „Nasza instytucja inspekcji pracy, w walce pomiędzy człowiekiem, który nic nie ma oprócz swojej pracy, a sferami tę pracę wynajmującymi, jest organem łagodzenia sporów, sprzecznych interesów i opinii, musi zrozumieć potrzeby państwa, musi zrozumieć prawa człowieka ale również i prawa produkcji. Często obecnie pokutuje w społeczeństwie opinia, że inspekcja pracy to organ wyłącznie konsumpcyjny i nie dający żadnych dochodów skarbowi państwa. [...] Mam wrażenie, że jest to najgłębsze nieporozumienie, jakie może istnieć w psychice społeczeństwa. Każdy dział działalności inspekcji pracy daje ogromne oszczędności i zapobiega trwonieniu majątku narodowego. [...] wytworzenie pewności, że jest jakiś organ, jakaś bezstronna ręka państwa, która ma pieczę nad sprawiedliwym rozwiązaniem sprawy [...] uratowało społeczeństwo od ponoszenie dotkliwych skutków, ograniczyło żałobę, zabezpieczyło przed kalectwem i śmiercią. Wszystko to są wartości o wielkim znaczeniu moralnym; one same wystarczyły by na to, aby sownie płacać koszty

materialne inspekcji pracy. Ale gdybyśmy oparli się tylko na podanym rozrachunku strat i oszczędności, to inspekcja pracy jest bez wątpienia jedną z najbardziej dochodowych instytucji. Ten dochód budżetowy jest ukryty i niewidoczny, ale mimo to inspekcja pracy opłaca się dziesięciokrotnie albo i więcej w stosunku do sum, jakie państwo na nią łoży. Dlatego też wydaje mi się, że każdy z inspektorów pracy, który stoi na wysokości swojego zadania, który z wielkim samozaparciem się siebie i wielkim poświęceniem mimo wszystko trwa na swoim posterunku, zyskuje zaufanie i szacunek, że tego rodzaju typ urzędnika to nie jest typ biurokraty, ale typ najwyższego idealisty i najwyższego społecznika...”.

Warszawa, 7 grudnia 2016 r.

Związek Zawodowy Pracowników Państwowej Inspekcji Pracy
Komisja Krajowa
02-315 Warszawa, ul. Barska 28/30

Przewodniczący

Przemysław Różewicz

Międzyzakładowa Komisja Koordynacyjna
NSZZ Solidarność w Państwowej Inspekcji Pracy
02-315 Warszawa, ul. Barska 28/30

Przewodniczący

Józef Bajdel

MOZ Nr 15 NSZZ Solidarność – 80
w Państwowej Inspekcji Pracy
01-231 Warszawa, ul. Płocka 11/13

Przewodniczący

Zbigniew Saganski

Stowarzyszenie Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej
Zarząd Główny
31-011 Kraków, Plac Szczepański 5

Prezes

Leszek Rymarowicz

do wiadomości:

Marszałek Sejmu,

Marszałek Senatu

Przewodniczący Klubów i Kół Parlamentarnych

Przewodniczący Rady Ochrony Pracy przy Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej

Główny Inspektor Pracy